

[Aksel Larsen.]

Det ærede Medlem Hr. Victor Larsen har sagt, at Husmandsbruget ikke kan klare sig over for Storbruget, det er Storbruget der er gaaet i Spidsen med de moderne Driftsformer. Dermed er ikke givet, at Husmandsbrug ikke kan opnaa langt større Resultater, naar de bliver drevet paa den rigtige Maade, paa Andelsbasis. Jeg tror, at Staten simpelt hen har Pligt til at foretage Undersøgelser i den Retning og at hjælpe til dermed.

For ikke at forskrække ærede Medlemmer af det ærede Medlem Hr. Victor Larsens Type skal jeg ikke her give mig til at tale om russiske Erfaringer, men give mig til at tale om noget andet, som maaske er mere sympatisk for det ærede Medlem, indtil han hører, hvad det drejer sig om, nemlig amerikanske Erfaringer (*Victor Larsen*: I Rusland udstykker man jo heller ikke). I Rusland har man netop udstykket. Jeg skal oplyse det ærede Medlem, som er totalt uvidende om Rusland og derfor angriber det, om, at før Revolutionen i 1917 var der knap 6 Millioner selvstændige Brug i Rusland, og et Par Aar senere var der 22½ Million, netop fordi man havde udstykket. (*Victor Larsen*: Ja, indtil 1929, derefter holdt man op!). Naturligvis udstykkede man ikke efter 1929, for Udstykningen var da gennemført, og naar Udstykningen er gennemført totalt, kan man ikke føre den videre. Derfor besluttede de russiske Bønder sig til at indføre Former for Fællesdrift, som passede dem, og det kommer det ærede Medlem Hr. Victor Larsen til at tildele de russiske Bønder at gøre.

Men det ærede Medlem Hr. Victor Larsen slipper ikke for at høre lidt om Eksperimentet fra Tennessee Valley i Amerika, hvor man under Forbundsregeringens Førerskab, paa dens Initiativ, anstillede Eksperimenter. Man indrettede f. Eks. 2 Landsbyer under lige Betingelser paa helt nye Landbrugsarealer, den ene med selvstændige Husmandsbrug, fuldkommen uafhængige af hinanden, og den anden som en Art kollektiv Landsby. I Løbet af ganske faa Aar viste det sig, at den kollektive Landsbys Produktion langt oversteg Produktionen i den Landsby, i hvilken der ingen Kollektivitet var i Driften, og at de enkelte Husmænd eller Landbrugere i den kollektive Landsby

hver for sig blev langt mere velhavende end dem i den anden. Nu paastaar jeg ikke, at det vil gaa saadan i *alle* Tilfælde, men jeg siger, at det turde være et Fingerpeg om, at Landbrugslandet Danmark bør foretage Undersøgelser og godt kan tillade sig at anstille saadan noget, som man for min Skyld gerne maa kalde Eksperimenter.

Jeg mener, man bør indstille sig paa dette, men desuden bør det foreliggende Lovforslag undergaa en Forandring og Forbedring under Forhandlingerne her paa Rigsdagen, saaledes at det opfylder de Krav, der er stillet i det Program, som med alle Stemmer mod 3 blev vedtaget paa De samvirkende danske Husmandsforeningers Landsmøde paa Christiansborg den 30. September 1945.

Det ærede Medlem Hr. Aage Fogh har i et Ordskifte med Socialdemokratiets ærede Ordfører hævdet, at De samvirkende danske Husmandsforeninger ikke forlanger Ekspropriation. Jeg synes, det er dristigt af det ærede Medlem Hr. Aage Fogh at paastaa dette, navnlig da han samtidig roser sig af at have konciperet det, han kalder Husmændenes nye Grundlov. Jeg staar med Ordlyden af den her. Den har 5 Punkter: a, b, c, d og e. Det er rigtigt, at i Punkt e siger man, at hvis der ikke ad de i de foregaaende Punkter paapegede Veje fremkommer tilstrækkelig Jord, gennemføres Ret til Ekspropriation. Det er rigtigt, men det vil dog sige, at Husmændene er indstillet paa, at Ekspropriation kan blive nødvendig. Det ærede Medlem Hr. Aage Fogh kunde, hvis han vilde have udtrykt den hele og fulde Sandhed — og det burde han have gjort —, have citeret, hvad der staar i de to første Punkter af det, han kaldte Husmandsforeningernes Grundlov. Der staar i Punkt a, at Jord i offentligt og halvoftentligt Eje maa stilles til Raadighed, og der staar i Punkt b, at der gennemføres Forbud mod at eje eller drive mere end een Landbrugsejendom. Jeg ved ikke, om et saadant Forbud i Praksis ikke vil være ensbetydende med Ekspropriation, men jeg skulde tro det. Oven i Købet siges det i Punkt c, at Jordlovsudvalget bør have Forkøbsret til Ejendomme over en vis Størrelse, der sælges i fri Handel; det er i hvert Fald et Grænsetilfælde til Ekspropriation. Jeg synes ikke, det ærede Medlem Hr. Aage Fogh skal staa